

TORPEDOMAKER
annen worden aange-
m leeftijd van 21 jaar
te levensjaar nog niet
kundig onderzoek ge-
minstens 155 M. lang
avogende eischen:
die kennis van de vier
onde met geheele ge-
goed bedreven te zijn
e, d, e en g enoemde

AGER.
KER.

INTMAKER.
t enige bedrevenheid
emde vakken dan wel

5 jaren.
ng bedraagt f 200.—
het aangaan der ver-

torpedomaker bedraagt
n wordt vrije voeding
ten.

voldoende als militair
als als Matroos-torpedo-
men worden bediend
ker, aan welken rang
ij van f 71 per dag,
3 en 6 jaren dienst,
artoe gestelde eischen
orden verhoogd respec-
t. 87½ per dag. Deze
egel geschieden binnen
aanneming. Bij toe-
aat van goed gedrag,
kan worden verkregen
g en in alle opzichten
bruikbaarheid, wordt
f 007 per dag, welke
ken besit met f 0.05

worden de genoemde
1.81 en f 1.87½ met
f 1.
rangen, die bij vaas-
n kunnen worden be-

erkingen:
f 2.64½ per dag
88½ " " "
90½ " " "
de keeringen:
f 0.79 per dag,
21½ " 1.45 " "
86½ " 2.02½ " "

oenden diensttijd be-
pedomaker, Torpedo-
pedomaker op 45 jar-
t f 360.—, f 400.—
lomaker op 40-jarigen

de Koloniën en tus-
ndt het pensioen ver-
aker, Torpedomaker-
domaker met f 21—
lomaker met f 1250

leren van Gesondheid
met de uitoefening
en de geneesmiddelen
artement van Marine
ook aan de gesonnen
meekundige hulp en
al is de echtgenoot

Heestneming als Ma-
oren zich aan te
oren van aanwinst
WILLEMSOORD,
STERDAM, VLI-
dwaart tevens verder
n te bekomen,
de personen kunnen
n voorloopig genee-
Officier van Genee-
geneesheer, lid van
Kweekschool voor

kantoor van aanne-
ERDAM, WILLEMS-
OETSLOUIS, worden
aan genoemde 3
noet worden afgelegd,
et afgeven der proef
es aan boord genoten,
de volgende stukken

ed gedrag, afgegeven
ur of de politie der
it verlij hebben;
model A;
egister;
landschap,
egde;
e bij de Zeemacht,
Korps Mariniers, het
e Koloniale troepen

el of paspoort;
aan hante verplich-
voldaan hebben; dit
f van hen die 5 jaren
e Reserve, het Korps
te lande of bij de
liger hebben gediend;
ter Koopvaardij of
aren;

ngelijet;
vermeld onder a. 2°;
landschap;
nimmer in 's Rijks
est, noch ter Koop-
hebben gevezen;
vermeld onder a. 2°;
anderschap;
oor de militie;
vermeld onder a. 2°;
militie te land, die
evinden;

ngers;
e zoover zij niet in
on verkrijgbaar tot
woonplaats.

De Erauf

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van
dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonneementen en Advertenties
aan de ADMINISTRATIE Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen,
kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 2 Maart 1913. N°. 1832.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar
f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar
f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonneementen worden
aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elke regel meer f —.20.
Aanvragen en vermelding van leidingaven f —.12 per regel.

Van de Voleinding.

LXXXIII.

DERDE REEKS.

XX.

Maar Ik, ziet, Ik richt mijn
verbond op met u, en met uw
zade na u. Genesis 9:9.

Toch zou het aangevoerde, zonder meer,
pas nog niet verklaren, waarom God de
Heere voor het bevestigen van zijn belofte
juist den vorm koos van een *Verbond*. Zeer
stellig lag dit ten deele aan het feit, dat
destijds, veel meer dan thans, de *Ver-*
bondsvorm geheel de saamleving beheerschte,
maar toch, er is meer. We hebben er na-
melijk op te letten, dat een *Verbondsvorm*
wijst en doelt op twee personen of twee mach-
ten die gelijkvormig zijn en die, als van gelijke
soort, zich onderling vrij verbinden kunnen.
Iets wat met name geldt van mensch en mensch.
Tusschen de plant en het dier, tusschen de
plant en den mensch, en zoo ook tusschen
het dier en den mensch kan wel zekere vaste
verhouding opkomen, maar niet wat wij
een *Verbond* noemen. Van *Verbond* spre-
ken we alleen, indien er op vrijen voet tus-
schen mensch en mensch een accord wordt
aangegaan tot zekere samenwerking op welk
terrein ook. Natuurlijk moet het accord
vrij zijn. Er is een *Verbond* tusschen man
en vrouw, niet tusschen ouders en kinderen,
niet tusschen broeders en zusters. Men
kan dus niet zeggen, dat elke bestaande
verhouding tusschen menschen een *Verbond*
in het leven is. Zal er een *Verbond* tot
stand komen, dan moet er beiderzijds een
wil zijn, om onder vastelijk bedongen
verhouding saam te werken. Toen nu door
den Heere onzen God deze *Verbondsvorm*
ter uitdrukking van zijn verhouding tot
Noach en de zijnen gekozen werd, moet
hiervoor een reden zijn geweest, en moet
zijn aan te wijzen, in wat zin en naar
welke onderstelling de Heere dezen vorm
kiezen kon. Het doel is, na wat we aan-
gaven, niet twijfelachtig. Bij den ontzettenden
angst waarin de mensch na den *Zondvloed*
verkeerde, kon geen geloof in hem gewekt,
tenzij de hoogste vorm van verzekering
gekozen werd; doch dit doel verklaart ons
daarom nog niet, hoe en op wat grond deze
vorm gekozen kon worden. En hier stuit men.
Het *verbond* is een vorm van vereniging
tusschen mensch en mensch, en hier deed
het *Verbond* dienst als een vorm van ver-
standhouding tusschen den mensch en zijn
God. Hoe kon dit?

Om hierop het antwoord te vinden, moet
teruggaen op wat in den *Noachitischen*
zegen (zie Gen. 9:1) zoo uitdrukkelijk ge-
noemd wordt, t. w. dat God den mensch naar
zijn Beeld gemaakt had. Hierbij nu bledit
niet iets geheel menscheeliks als vanzelf
ter vergelijking aan. Ook van den vader
of van de moeder kan gezegd worden, dat
een hun geboren kind hun beeld en hun
gelijkenis vertoont. Dit kan de één maal
sterker, de andere maal zwakker ver-
toonen, maar in elk geval is het regel, dat
't kind op vader of moeder lijkt, en soms
is die gelijkenis zoo sterk, dat het kind,
als 't opgewassen is, metterdaad het beeld
van zijn vader draagt, ofwel van zijn
moeder. We mogen dus nooit uit het oog
verliezen, dat hetgeen de apostel op den
Aeropagus te Athene uit een Heilands
dicht overnam, dat wij menschen van „*Gods*
gelijkheid“ zijn, dieper opgevat, wel waarlijk
ons geschapen zijn naar den Beelde Gods, zij
't dan op eigen wijze, uitdrukt. En wijst dit
alzo terug op 's menschen oorsprong, in
gelijken zin ligt er de profetie van het *Kind-*
schap Gods in. Nooit zou de verkorene en ver-
loste een kind Gods kunnen zijn, zoo niet de
mensch naar Gods beeld geschapen ware en
zijn gelijkenis droeg. Het *kindschap* Gods be-
dekt herstel van 't geschapen zijn naar den
Beelde Gods; alzo tenietdoening van de
zonde; en meer nog, het tot bewustzijn
komen in den mensch van wat in zijn schep-
ping naar Gods beeld op bedekte en om-
sluierde wijze verborgen lag. Geheel het-
zelfde geldt van den *Vadernaam*. De ver-
houding tusschen God en mensch, gelijke
ons die, vooral in het Evangelie, zoo heerlijk
betuigd wordt, als daarin bestaande, dat
God onzer aller *Vader* is, en dat wie in
Christus is ingelijfd, zijn *Kind* is geworden,
zoo ondenkbaar geweest zijn, indien de
Schepping naar den Beelde Gods niet
hierachter lag.

Naar luid de Schrift heeft God de Heere
bij de schepping van den mensch zeer
beslist bedoeld een creatuur tot aanzijn te
roepen, dat van Gods eigen geslacht zou
zijn, zijn beeld zou dragen, op Hem gelijken
zou, en hierdoor zijn kind zou blijken te
wezen; nooit in overdrachtelijken of beeld-

spreukigen, maar altoos in geheel eigenlijken
zin. Eerst in Christus, die, zelf God zijnde,
mensch werd, is dit, na den val, kunnen
uitkomen en ook in ons kunnen gerealiseerd
worden, maar in elk geval staat vast, dat
naar luid de H. Schrift, de ideaal-mensch,
als we ons zoo mogen uitdrukken, d. i. de
mensch, gelijk God de Heere zich dien in de
ure der Schepping voorstelde, hierin van
alle andere creaturen, zelfs ten deele van
de Engelen, onderscheiden was, dat deze
mensch in zeker opzicht gelijksoortig met
God zou zijn. Uit deze gelijksoortigheid
ontstond vanzelf de mogelijkheid van *Ver-*
bondsluiting. En zoo opgevat kan men
zeggen, dat in dezen opzettelijk gekozen
Verbondsvorm de heerlijke betuiging lag
van de hooge roeping, die de mensch weer
onder de creaturen ging innemen, een aan-
vankelijke profetie van het nieuwe *Kind-*
schap dat stond geopenbaard te worden, ja
tot op zekere hoogte een aankondiging van
het huwelijk tusschen de Goddelijke en de
menscheelike natuur, die in het *Kind-*
schap van Bethlehem zou tot stand komen. Sluit
God met den mensch een *Verbond*, dan
buigt God de Heere zich tot het mensche-
lijke neder, en heft omgekeerd het men-
scheelike tot Zich op. Bij Ezechiel gaat
dit ten slotte in de voorstelling zelfs zoover,
dat de Heere zijn volk *ondertrouwt*, en zo-
doende hier zelfs de vergelijking van een
huwelijk toepast. Maar al gaat 't bij de
sluiting van het *Noachitisch Verbond* zo-
ver nog niet, zoo vertoont zich toch ook
hier het zich stellen van God *naast* den
mensch, en zulks wel op zoodanigen voet
van gelijkheid, dat Hij met den mensch als
met zijn naaste een *verbond* kan aangaan.
En is hier omgekeerd een zoo hoog verheffen
van den naar zijn beeld geschapen mensch,
dat Hij hem als zijn bijna gelijke naast zich
plaats en hem den handslag van trouw
geeft.

Uit dien hoofde is het voor geheel de *Open-*
baring van overwegend belang, over den vorm
van het *Verbond* niet heen te loopen, wij
juist in die één *Verbondsgedachte* welbesien
heel het Evangelie met de volheid van zijn
belofte inzit. De volle zekerheids-gedachte,
die de *Verbondsvorm* in Noach's dagen
aanbracht, is thans voor ons niet meer, wat
ze destijds was. Dit verschilt naar tijden
en gelegenheden. De eedsvorm had gedu-
rende vele eeuwen den hoogsten graad van
zekerheid in zich, terwijl de eed thans,
nu allerwegen ongelooft binnendrong en
velen den eed bloot vormelijk en onaden-
kend alieggen, lang niet altijd meer die
hooge betekenis van volledige zekerheid
aanbiedt. Maar toch neemt dit niet weg,
dat de *Verbondsvorm* ook in het Nieuwe
Testament is overgegaan, en zelfs bij de in-
stelling van het H. Avondmaal door onzen
Heiland opzettelijk is bezegeld. Dit toont,
dat er in den *Verbondsvorm* iets meer nog
dan een hooge zekerheid ligt, en dat deze
vorm van het *Verbond* daarom op religieus ge-
bied geelicht wordt, en niet op zij kan worden
gezet, omdat er belden en ons geschapen
zijn naar Gods beeld en het heilig kind-
schap Gods in ligt aangegeven; en dat zoo
eerst die volle gemeenschap van den ge-
loovige met zijn God tot zijn recht komt,
waaruit de *Verbondsbetrekking* vanzelf
opkomt. Of men nu dezen *Verbondsvorm*
neemt, gelijk die bij Noach zijn aankon-
digt, of gelijk ze later eerst in Israel vast
werd gezet, of ook gelijk ze onder de be-
deeling van het nieuwe Testament voort-
leeft, het blijft in de grondgedachte altoos
weer geheel dezelfde verhouding, en duidt
er op dat God tot den mensch in een
betrekking treedt en den mensch tot Zich in
een betrekking plaatst, gelijk die op zichzelf
alleen onder gelijksoortigen kan bestaan, en
daarom eenzijdig alleen in het geschapen
zijn naar Gods beeld, en anderszijds in het
Vaderschap Gods, in verband met het
Kindschap van den verkorenen, haar volledige
verklaring vindt.

Ter afwering nu van het gevaar dat de
mensch hierdoor zijn kleinheid tegenover den
hoogen God uit het oog zou verliezen, geeft
God de Heere, ook hier, aan zijn verbond met
Noach een geheel eigenaardigen vorm, die
onder menschen bij het sluiten van een
Verbond onbestaanbaar is; iets wat dan
't sterkst uitkomt, zoo we van een
Testament in plaats van een *Verbond* ge-
wonen. Bij den zegen dien Noach ontving,
geschiedt dit laatste intusschen nog niet.
Er is nergens sprake van een *Noachitisch*
Testament, uitsluitend van een *Noachitisch*
Verbond, en het woord in Gen. 9 door den
oorspronkelijken beschrijver van dat *Verbond*
gebruikt, laat geen andere vertaling toe.
Wel daarentegen komt duidelijk uit, dat het
geen *tweezijdig* *Verbond* was; dat het
niet aan over en weer gemaakte stipulaties
hing; en dat God de Heere, al wat hier

toegezegd en geschonken werd, enkel van
zijn Goddelijke zijde in het *Verbond* in-
bracht, zonder dat Noach van zijn zijde er
ook maar iets aan toevoegde. De Heere
geeft 't *Verbond* niet aan Noach persoonlijk,
maar aan hem en in hem aan heel ons
menscheelike geslacht; ook op ons die thans
leven, is daarom dit *Verbond* van Noach
nog van volle toepassing. Er staat toch
uitdrukkelijk: „Maar Ik, zie Ik richt
mijn *Verbond* op met u, en met uw
zade na u“. Doch hier blijft het niet
bij. Er had een natuurverwoesting plaats
gegrepen, en toch hoorde die verwoeste na-
tuur bij den mensch. Een planeet waarop noch
plant noch dier zou zijn, en niets dan de
kale bodem, zou geen wereld opleveren voor
menschen geschikt. Daarom bepaalt de
Heere er zich niet toe, de voortplanting van
het menscheelike geslacht te waarborgen,
maar zegt hij den mensch evenzo toe, dat
de natuur die bij hem hoorde, en in die
natuur met name al wat een levende ziel
had, voort zou duren. Vandaar de toeze-
gging, dat de Heere zijn verbond opricht niet
alleen met Noach en zijn nakomelingschap,
„maar ook met alle levende ziel die met u
is, van het gewogelte, van het vee, en van
alle gedierte der aarde met u; van allen die
in de arke gegaan zijn, tot al het gedierte
der aarde toe“, juist door de redding van
de arke was het gedierte dat daarin open-
ning vond, als ware het, in een nieuwe verhou-
ding tot de mensch getreden. Het was den
mensch, die door God gelost was, en die
op grond van deze Goddelijke verlossing
het bestaan van de lage dierenwereld had
gerekend. Het gedierte was hierdoor nog sterker
dan na de eerste Schepping, als ware het
in het gemeenschapsleven van den mensch
opgenomen. Ook het gedierte was om des
menschen zonde in den vloed, op zeer
eekale exemplaren na, verdelgd. Doch even-
zo als die oude dierenwereld om des
menschen zonde ten onderging, was deze
nieuwe dierenwereld door menscheelike toe-
doen gered, en was er thans een geheel
andere betrekking tusschen mensch en dier
ingetreden. De mensch kreeg (zie Gen. 9:3)
verlof om het vleesch der dieren zich ten
eet te maken; het dier zou in zijn offerande
komen; maar afgeschelden van dit alles
werd er toch een nieuwe band tusschen
mensch en dier gelegd in het dubbele feit,
dat het dier nu door den mensch gered
was, en dat God het dier met den mensch
opnam in eenzelfde *Verbond* der behoudenis.
Behoudenis, dat toch was het, wat dat
Verbond aan Noach, en in hem aan
zijn nakomelingschap, aan de dieren-
wereld en aan geheel het aardrijk waar-
borgde en toezege. Zoo toch luidt de
Goddelijke betuiging: „Ik richt mijn *Ver-*
bond op met u, dat niet meer alle vleesch
door de wateren van den vloed zal worden
uitgeroeid, en dat er geen vloed zijn zal om
de aarde te verdelven“. Aldus luidt de
bondschap van levensverzekering aan den
mensch, aan de dierenwereld, ja aan geheel
het aardrijk.

Aan den mensch als tweede partij in het
Verbond wordt hierbij geen enkel beding
gesteld. Er staat geen enkele conditie bij
van wat de mensch zal te doen hebben,
en veel minder nog, dat zoo de mensch
zulk een conditie niet nakomt, het *Verbond*
verbroken zal zijn en vervalt. Het *Ver-*
bond is absoluut. Er zullen nog wel allerlei
verstoringen plaats kunnen hebben, door
overstromingen, vloedgolven, aardbevingen
en zoo veel onderaardsche verwoestingen, zelfs
verwoestingen op groote schaal, kunnen aan-
richten, maar 't zal nooit meer zijn een
Zondvloed als nu. Er zal nooit meer komen
een verderving van alle vleesch dat
op de aarde is. Ook op dat onderscheid
dient gelet. Leest men toch Genesis IX
alsof er stond, dat er nimmer meer door
de wateren aanmerklijke veranderingen
zouden plaats grijpen, dan geraakt men in
botsing met wat de aardkunde op meer dan
één punt van den aardbodem acht te mogen
constatereen. Zoo, om nu dit ene voor-
beeld te nemen, zoo naar de geologische ge-
gevens in de Middellandsche Zee en alge-
heele wijziging hebben plaats gegrepen,
water zijn gekomen waar eertijds land was,
en droge bodem zich nu vertoont, b. v. in
de Sahara, waar eertijds de golven der
zee zouden geklotst hebben. Maar al zou
dit strijden met een opvatting als ware toe-
gezegd, dat er nimmermeer ernstige verwoestingen
door den vloed zouden gekomen zijn, ge-
heel dit bewaar valt weg, zoo we nauwkeu-
riger letten op wat er staat. Toegezegd
werd alleen tweezijdig. In vs. 11, dat er „geen
vloed meer zijn zou om de aarde te ver-
delven“, en in vs. 15, „dat er geen vloed
meer zijn zou om alle vleesch te verdel-
ven“. Deze toezeegging nu hield alle deze
eeuwen door stand. Er mogen gedeeltelijke

vloeden en overstromingen zijn geweest,
en deelen van het aardrijksoppervlak, en
deelen van het levend creatuur mogen ook
na den *Zondvloed* zijn ondergegaan, maar
een vloed als in Noach's dagen deze aarde
telsterde, is maar eens gekomen. Deze aarde
bleef in haar geheel, en alle vleesch gelijk
het uit de arke ging, bleef in zijn soort
behouden. Dit alleen was het wat de toe-
zegging inhield, en die toezeegging is vol-
ledig uitgekomen. In niets schoot ze te
kort.

Intusschen voegde de Heere tot volkomen
bevestiging van de zekerheid des *Verbonds*
aan de aankondiging ervan nog iets toe,
en wel het teken van den *Regenboog*.
Tweezijdig opvatting ontmoet ge ook hier.
Eenerzijds wordt beweerd, dat de *Regen-*
boog ook in de eeuwen die voorafgingen,
reeds gezien was; anderszijds dat de *Regen-*
boog thans voor het eerst verscheen. De
tekst doet kennelijk op de tweede opvatting.
Er staat toch: „Als Ik de wolken breng
over de aarde, zoo zal het geschieden, dat
deze hoog zal gezien worden in de wolken“,
al moet toegegeven dat hetgeen staat in
vs. 13: „Mijn *boog heb ik gegeven in de*
wolken; die zal zijn tot een teken des
Verbonds tusschen Mij en tusschen de
aarde“, de eerste opvatting zou kunnen
toelaten. Vanself brengt wie nadenkt, hier-
mede in verband wat in Gen. 2:5 wordt
meegedeeld, t. w. dat „de Heere God nog
niet had doen regenen op de aarde, maar
dat een damp was opgegaan uit de aarde,
en den ganschen aardbodem bevochtigde“. Hier
wordt ons toch opzettelijk bericht, dat de
atmosferische toestanden oorspronke-
lijk anders waren dan thans. Op zichzelf
behoef 't wel geen betoog, dat waar, onder
bepaalde verhoudingen, het licht van de zon
uitstraalt en op zijn weg regendruppelen ont-
moet, hetzelfde plaats grijpt, wat we waar-
nemen als de zonnestraal op glas valt met
bepaalde kanten of verheffingen, t. w. dat
de lichtstraal zich in deelen spreidt en het
prachtig kleureffect in het leven roept.
Ware derhalve de regen reeds vóór den
Zondvloed ingetreden, op gelijke wijze als
die thans neervalt, dan moest reeds eer de
Zondvloed opkwam, ook de *regenboog* gezien
zijn, en kon deze boog in de wolken geen nieuw,
ongewoon verschijnsel zijn geweest, dat toen
zijn voor de eerste maal vertoende. Duidt
daarentegen wat in Gen. 2:5 staat, er juist om-
gekeerd op, dat de nederdaling van het water
des regens uit de wolken oorspronkelijk *niet*
alzo plaats vond, en dat de atmosferische
verhoudingen in den beginne anders waren,
dan wordt het denkbaar dat deze oor-
spronkelijke toestand ook na het *Paradijs*
heeft voortgeduurd, en dat met den
Zondvloed niet slechts aanwas van wateren,
maar tegelijk zoodanige wijziging in de
verhouding van den dampkring tot deze
aarde tot stand is gekomen, dat eerst
daarna de regen, gelijk wij dien kennen,
intrad. En het is deze laatste voorstelling,
die niet alleen in Gen. 2:5, maar even-
zoo in Gen. 9:10—12 steun vindt.

Na het toesluiten van de arke toch staat
er, 10, dat „de wateren des vloods op de
aarde waren“; 20, dat alle fonteynen der
grote afgronden werden open gebroken;
30, dat de sluizen des hemels geopend
werden, en 4°, dat er plasregens op de
aarde waren gedurende 24 etmaal. Deze
teekening doet in niets denken aan een
regen, die alleen in hevigheid van den gewo-
nen regen onderscheiden zou geweest zijn, en
vooral de combinatie met de machtige
wateren die van den aardbodem uitspotten
en steeds hooger klommen, doet duidelijk
zien, dat men hier te doen heeft met een
elementaire gebeurtenis, die en de korst der
aarde en den dampkring, die het aardrijk
omgaf, geweldig ontroerd en aan machtige
veranderingen heeft blootgesteld. Op grond
hiervan nu laat zich zeer wel aannemen,
dat het wolkenheir vóór den vloed een ander
schouwspel aanbod dan nu; dat de han-
gende regenmassa met haar druppelen niet
aan de stralen der zon het brede veld aan-
bode, waarop ze nu met haar stralen bij
gunstigen stand kan inwerken; en dat
alzo vóór den vloed niet die wonderbreking
van de lichtstraal plaats greep, die we nu
in haar schitterend effect gedurig bewon-
deren. In elk geval leent de opvatting, dat
de *Regenboog* vroeger niet gezien was, en
nu voor het eerst zich in de wolken ver-
toonde, zich verreweg het best om den
Regenboog als *Verbondsteeken* te begroeten.
Wat van natuurkundige zijde hierover ge-
oordeeld wordt, kan nimmer de zaak uitwij-
zen. Omtrent hetgeen met onze aarde en haar
dampkring plaats greep, eer belden in den
tegenwoordigen toestand geraakten, is niets
uit de thans aanwezige gegevens vast te
stellen. Er is daarom geen enkele reden,
om de voorstelling, die aan het *Noachitisch*

verhaal ten grondslag schijnt te liggen, als
volstrekt onaannemelijk uit te sluiten. De
gewone lezer kan 't verhaal bij 't lezen
niet anders verstaan.

Al geven we dan ook toe, dat desnoods
ook de andere opvatting er mee door kan,
toch blijven we aan de laatste bepleite opvat-
ting de voorkeur geven. En dit wel in dien
zin, dat niet enkel aan den *Regenboog* toen
een nieuwe beduidenis gehecht werd, maar
dat de boog in de wolken toen voor 't eerst
werd gezien, en dit wel als effect van de
nieuwe verhouding, waarin de dampkring tot
onze aarde kwam te staan. Ook met deze
ons meer toesprekende opvatting blijft het
intusschen onze aandacht verdienen, dat er
niet staat: „Als die *Regenboog* gezien wordt,
gedenk *gij* dan wat Ik u beloofd heb, en ver-
trouw *gij* dan op mijn woord“, maar veel eer
omgekeerd: „Als deze boog in de wolken zal
zijn, zoo zal Ik, uw God, hem aanzien, om
te gedenken aan het eeuwige *Verbond*
tusschen Mij en alle levende ziel van alle
vleesch, dat op de aarde is“. Vanself is
deze beduidenis veel levendiger, dan 't geval
zou zijn bij de eerste opvatting. Nu toch
zegt 't ons: „Als *gij* den *Regenboog* zich in
zijn kleurenpracht vertoont, zie, weet dan,
dat op dat elgen oogenblik uw God aan zijn
belofte denkt, en over u waakt“. Het teken
van den *Regenboog* is dan als 't ware het
zegel, dat God op het *Verbondstraactaat* af-
drukt, en dat telkens opnieuw zijn genade
aan ons geslacht verzekert. In vroeger
dagen was het dan ook zet en regel,
dat het vrome volk, als de *Regenboog*
er was, uit dien boog die vernieuwde
betuiging van Gods trouw opving. Thans
sleek ook dit vleesch uit, en verwacht men
als vanzelf een telurendelend antwoord
op de vraag, wie zelfs in een groote stad,
als de *Regenboog* er weer staat, aan het
Noachitisch verbond ook maar denkt.

Vatten we nu saam wat in dit *Noachit-*
tisch verbond ons toekwam, en nog steeds
gegend blijft, dan blijkt hoe de *Schepp-*
ingsordinantie er opnieuw in bevestigd
is, en wat de voortplanting en het voort-
bestaan van ons geslacht aangaat, en wat
betreft onze overmacht over de dierenwereld;
met deze wijziging echter, dat wat oor-
spronkelijk geestelijke heerschappij over de
dierenwereld was, nu machtsuitoefening door
het inboezemen van vrees en verschrik-
king is geworden. Almede dat ter
meerdere verzekering van leven en elgen-
dom een Overheid is ingesteld, die 't recht
ook door straf, desnoods door doodstraf,
zal handhaven. En voorts, dat aan de
Paradijsbelofte niet alleen zekere uitbreiding
naar eisch van den nieuw ingetreden toestand
is gegeven, maar dat er een geheel nieuw
iets aan is toegevoegd door de *Verbondsbe-*
lofte, die niet alleen het voortbestaan van de
aarde met haar creaturen waarborgt, maar
ook heenwijst naar en doelt op de zalige
betrekking van het *Kindschap*. Een heilig
Kindschap, waarvan de mensch in zijn
schepping reeds de belofte ontving, en dat
door de *Verbondsluiting* thans opnieuw in
uitzicht werd gesteld.

Opmerkelijk nu is 't hierbij, dat de
Noachitische Verbondsbelofte, evenals de
zegen dien ons geslacht in het *Paradijs*
ontving, zonder onderscheid, voor al wat
menscheelike geldt. Er is hier nog geen on-
derscheid. Er is hier in den meest volstrekte
zin nog niets dan *Gemeene Gratie*, en wel een
Gemeene gratie, die eerst daarna haar verdere
ontwikkeling zal erlangen. Maar hier blijft
het niet bij. Zoo stond de zaak wel om-
middellijk na den vloed, toen Noach God
zijn offer en dank had opgedragen, maar zoo
bleef het niet. Er komt ook nu een val.
Er treedt zonde in. Noach plant een wij-
ngaard, en geeft zich zóó aan het drinken
van den wijn over, dat hij dronken wordt,
en zich schaamteloos op den grond neder-
legt. Deze zonde van Noach lokte vanzelf
een nog erger zonde van Cham uit. De
zinnelijke overprikkeling, die eerst in Kanaän
recht door zou breken, bleek hier in Cham
reeds aanwezig te zijn. En nu komt vanzelf
de tegenstelling op. Tegenover Cham plaat-
sten zich Sem en Japheth, en ze dekten
de schaamte huns vaders op de meest kuische
wijze toe. Het opkomen van deze tegen-
stelling brengt er dan Noach toe, een pro-
fetie van zegen over Sem en Japheth uit
te spreken. Voor Sem als 't hoogste ideaal
van *particuliere genade*, voor Japheth in den
vorm van *Gemeene Gratie*. En hierna nu
treedt een geheele nieuwe toestand in, die
tweezijdig terrein schept, het één voor het
gemeene wereldleven, het andere voor het
leven der genade.

Dr. A. K.